

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 7 czerwca 2023 r.

PS-II.431.2.2.2023.7.8.10

Pan
Maciej Jabłoński
Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy
Spółecznej w Ostrowitem
ul. Lipowa 2
62-402 Ostrowite

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901), zwanej dalej *ustawą* lub *ustawą o pomocy społecznej*, zespół inspektorów z Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostrowitem, z siedzibą pod adresem: ul. Lipowa 2, 62-402 Ostrowite, zwanym dalej *Ośrodkiem* lub *GOPS*.

Zakres kontroli obejmował realizację zadań określonych ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, w okresie od 1.01.2022 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Ustaleń kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentów merytorycznych. Dodatkowych wyjaśnień w trakcie kontroli udzielał Kierownik GOPS – p. Maciej Jabłoński. Szczegółowe ustalenia z kontroli, zawarto w protokole kontroli, podpisanym przez Kierownika Ośrodka w dniu 19.05.2023 r. bez zastrzeżeń.

W toku kontroli ustalono, że podstawę formalno – prawną działalności Ośrodka stanowi:

- Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowitem, nadany uchwałą nr XXV/117/2008 Rady Gminy Ostrowite z dnia 26 listopada 2008 roku w sprawie nadania statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Ostrowitem.
- Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowitem nadany Zarządzeniem nr 5/2009 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowitem z dnia 26 lutego 2009 r., zmieniony zarządzeniami nr 0161/11/09 z 12.10.2009 r., nr 0161/3/10 z 04.01.2010 r., nr 5/2012 z 12.07.2012 r., nr 5/2016 z 22.02.2016 r. oraz nr 11/2019 z 02.12.2019 r.

oraz uchwały Rady Gminy w sprawach dotyczących zasad udzielania niektórych świadczeń z pomocy społecznej i zarządzenia Kierownika GOPS w sprawie procedur postępowania podczas wykonywania obowiązków służbowych przez pracowników Ośrodka, które zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli.

W 2022 roku sporządzono Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 r. dla gminy Ostrowite, której autorem jest Kierownik GOPS.

W odniesieniu do zasobów kadrowych i kwalifikacji kadry stwierdzono, że Kierownik GOPS oraz pracownicy realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej posiadają wykształcenie oraz doświadczenie zawodowe, wymagane na zajmowanych stanowiskach.

Ponadto stwierdzono, że GOPS spełnia wskaźnik zatrudnienia co najmniej 3 pracowników socjalnych, stosownie do art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej oraz wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych, proporcjonalnie do liczby ludności w gminie określony w art. 110 ust. 11 ustawy.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadania gminy, takie jak: realizacja programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu”, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, praca socjalna, współpraca z powiatowym urzędem pracy, ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej, usługi opiekuńcze (w miejscu zamieszkania oraz ośrodka wsparcia), wypłacanie wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanego przez sąd a także przyznawanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej, w tym przyznawania i wypłacanie zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych, zasiłków celowych specjalnych, zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywiołową lub ekologiczną i na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

We wszystkich sprawach decyzje administracyjne wydawane były terminowo, a ich wydanie poprzedzone było przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego. Co do zasady dochód osób i rodzin uzyskujących prawa do świadczeń z pomocy społecznej obliczany był prawidłowo. W większości poddanych kontroli spraw zebrano komplet niezbędnej dokumentacji. Wszystkie decyzje zostały podpisane przez osobę upoważnioną przez Wójta do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej. Nie stwierdzono przypadków, w których przyznanie świadczenia byłoby niezasadne.

Z uwagi na ustalenia opisane poniżej, jednostkę kontrolowaną oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniami.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Gmina Ostrowite nie posiada gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, co nie jest zgodne z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.
2. Nieprawidłowości w decyzjach administracyjnych, przyznających świadczenia z pomocy społecznej, w tym:
  - a) powoływanie w podstawach prawnych decyzji przepisów nie znajdujących zastosowania w sprawie, w tym: art. 96 ustawy – w 4 decyzjach, art. 8 ustawy – w 4 decyzjach, art. 17 pkt 12 ustawy – w 4 decyzjach, art. 106 ust. 5 ustawy – w 3 decyzjach, art. 38 ustawy – w 1 decyzji, art. 162 ustawy kodeks postępowania administracyjnego – w 1 decyzji oraz przepisów nieistniejących

w obrocie prawnym (art. 7 pkt 10 a ustawy o pomocy społecznej) – w 1 sprawie, co nie jest zgodne z art. 107 § 1 pkt. 4 ustawy z dnia 14 czerwca 2014 r. Kodeks Postępowania Administracyjnego (tj. Dz. U z 2023 r. poz. 775 ze zm.), zwanym dalej *kpa*,

- b) brak powołania w podstawach prawnych art. 51 a ustawy o pomocy społecznej - w przypadku 2 decyzji kierujących do środowiskowego domu samopomocy, co nie jest zgodne z art. 107 § 1 pkt. 4 kpa,
- c) błędny zapis w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej, w przypadku 1 decyzji dotyczącej usług opiekuńczych – nieprawidłowa data zmiany odpłatności za ww. pomoc,
- d) brak wskazania adresata decyzji – w 1 sprawie, co nie jest zgodne z art. 107 § 1 pkt. 4 kpa,

3. Posłużenie się pieczęcią kierownika GOPS przez osobę zastępującą przy podpisywaniu decyzji administracyjnych (ww. osoba posiada odrębne upoważnienie do wójta do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej) – w 2 przypadkach.

4. Nieprawidłowości stwierdzone w postępowaniach administracyjnych dotyczących przyznania świadczeń z pomocy społecznej, w tym:

- a) w 1 sprawie brak zawiadomienia o przedłużeniu postępowania, co nie jest zgodne z art. 36 kpa,
- b) w 1 sprawie brak zawiadomienia o wszczęciu postępowania, w sytuacji gdy wszczęte zostało z urzędu, co nie jest zgodne z art. 61 § 4 kpa,
- c) pozostawienie pustych, niewypełnionych pól w kwestionariuszach rodzinnych wywiadów środowiskowych, w tym dotyczących dochodu osoby/rodziny (w 6 sprawach), sytuacji zdrowotnej wnioskodawcy (w 1 sprawie), formy i wysokości proponowanej pomocy (w 2 sprawach), daty przeprowadzenia wywiadu (w 7 sprawach), ponadto w 1 sprawie wywiad nie został uzupełniony o komplet dokumentów potwierdzających sytuację klienta, co nie jest zgodne z art. 107 ust. 1, art. 107 ust. 5 b ustawy oraz Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U z 2021 r. poz. 893), zwanym dalej *rozporządzeniem*,
- d) w 4 sprawach brak akceptacji planu pomocy przez Kierownika GOPS lub inną upoważnioną osobę, co nie jest zgodne z rozporządzeniem,
- e) w 6 sprawach przeprowadzenie wywiadu środowiskowego na nieaktualnym druku, co nie jest zgodne z rozporządzeniem oraz wzorem kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego stanowiącym załącznik do niego,
- e) w 1 sprawie błędnie (niezgodnie z art. 8 ust. 3 i 4 ustawy) obliczono dochód klienta, co jednak nie miało wpływu na uprawnienie do przyznanych świadczeń,

natomiast w 1 sprawie błędnie wpisano dochód w wywiadzie środowiskowym, pomimo prawidłowego jego ustalenia,

- f) w 10 sprawach brak potwierdzenia odbioru decyzji przez klienta, co nie jest zgodne z art. 46 kpa,

Ponadto stwierdzono następujące uchybienia:

1. Uchybienia w postępowaniach w sprawie przyznania uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej oraz w decyzjach administracyjnych, przyznających świadczenia, w tym:
  - a) nieprecyzyjne wskazywanie (bez podania konkretnego ustępu, czy punktu) przepisów w podstawach prawnych wydanych decyzji administracyjnych: art. 6 ustawy – w 24 decyzjach, art. 7 ustawy – w 5 decyzjach, art. 8 ustawy – w 28 decyzjach, art. 17 ustawy – w 28 decyzjach, art. 37 ustawy – w 2 decyzjach, art. 97 ustawy – w 4 decyzjach, art. 104 – w 2 decyzjach, art. 111a – w 4 decyzjach, powoływanie się na całe rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy – w 4 decyzjach,
  - b) stosowanie w uzasadnieniach decyzji ogólnych zapisów, niedostosowanych do indywidualnego stanu faktycznego, w tym powoływanie się na ilość osób korzystających z pomocy oraz wysokość przeznaczanych miesięcznie przez OPS środków finansowych na zasiłki – w 12 decyzjach,
  - c) użycie w podstawie prawnej jedynie nazwy skróconej ustawy (kpa), bez podania pełnej nazwy, daty i publikatora ustawy – w 3 decyzjach,
  - d) zbędne wydawanie odrębnych decyzji administracyjnych, dotyczących przyznania składki zdrowotnej przy zasiłku stałym – osoba pobierająca zasiłek stały podlega obowiązkowi ubezpieczenia z mocy prawa,

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zalecam:

1. Spowodowanie opracowania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, co będzie zgodne z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.
2. Wyeliminowanie nieprawidłowości w wydawanych decyzjach administracyjnych w sprawach uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej:
  - 2.1. W podstawach prawnych przywoływanie przepisów adekwatnych do ustalonej sytuacji i rozstrzygnięcia, co będzie zgodne z art. 107 § 1 pkt. 4 kpa.
  - 2.2. Dochowanie szczególnej staranności przy konstruowaniu rozstrzygnięć decyzji administracyjnych.
  - 2.3. Każdorazowe oznaczanie strony lub stron postępowania w decyzji, co będzie zgodne z art. 107 § 1 pkt. 3 kpa.

3. Posługiwanie się przez osoby inne niż Kierownik GOPS, upoważnione do podpisywania decyzji administracyjnych własną, imienną pieczęcią.
4. Wyeliminowanie nieprawidłowości występujących w toku prowadzonych postępowań administracyjnych:
  - 4.1 W przypadku niemożności załatwienia sprawy w terminie, każdorazowo zawiadamiać o tym stronę wyznaczając nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o przysługującym stronie prawie do wniesienia ponaglenia, co będzie zgodne z art. 36 § 1 kpa.
  - 4.2 W przypadku, gdy postępowanie administracyjne wszczynane jest z urzędu, każdorazowo zawiadamiać o tym fakcie stronę, co będzie zgodne z art. 61 § 4 kpa.
  - 4.3 Dochować należytej staranności przy obliczaniu dochodu uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej.
  - 4.4 Przy doręczaniu decyzji administracyjnych stosować się do przepisów kpa, dotyczących doręczeń.
  - 4.5 Dochowanie należytej staranności przy sporządzaniu rodzinnych wywiadów środowiskowych, w tym: rzetelnie i dokładnie wypełnianie druków rodzinnych wywiadów środowiskowych, stosowanie aktualnych druków wywiadów środowiskowych, odnotowywanie potrzeb i oczekiwań klientów na tych drukach, wpisywanie dat i uzupełnianie druków o podpisy klienta, zbieranie dokumentów potwierdzających aktualną sytuację Klienta, a także każdorazowe zatwierdzanie planu pomocy przez Kierownika GOPS, co będzie zgodne z Rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Ponadto rekomenduje:

1. Wyeliminowanie stwierdzone w toku kontroli uchybienia związane z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi oraz wydanymi decyzjami administracyjnymi, w tym:
  - 1.1 Przy konstruowaniu podstaw prawnych decyzji administracyjnych, uwzględnianie tylko tych paragrafów, ustępów oraz punktów przywoływanych artykułów, które mają zastosowanie w danym stanie faktycznym.
  - 1.2 Dochowanie należytej staranności przy tworzeniu uzasadnień decyzji, tak aby zawierały opis ustalonego stanu faktycznego dopasowanego do indywidualnej sprawy oraz wyjaśnienie przepisów znajdujących się w podstawach prawnych decyzji.
  - 1.3 Powoływanie pełnych nazw aktu prawnego w podstawach prawnych decyzji administracyjnych.

- 1.4 Podejmowanie jedynie czynności materialno-technicznych polegających na zgłoszeniu osoby, której przyznano zasiłek stały do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacaniu składki, bez wydawania w tym zakresie odrębnej decyzji administracyjnej.

Informacje końcowe

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej przysługuje Panu prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Wojewody Wielkopolskiego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych. Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 130 ust. 1 cytowanej ustawy, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 12.000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń.

z up. Wojewody Wielkopolskiego

Hanna Zawadka

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

*/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
klasyfikowanego certyfikatu/*

Do wiadomości:

Pan Mateusz Wojciechowski

Wójt Gminy Ostrowite

Ul. Lipowa 2

62 - 402 Ostrowite